

"EDINOST"

izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 80, za pol leta . f. — 1.50, za vso leto . f. — 3.00. Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašajo se račune po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko uradno pisarno: ulica hšt. 3, II. nadst. Odprta reklamacije so proste poštnine.

V edinstvi je moč!

Izgled v bodočnost z ozirom na pogodbo z Ogersko.

Najvažnejša naloga novega ministerstva bude — o tem ni dvomiti — pogodba z Ogersko. Gotovo je, da bode grof Badeni skušal tako sestaviti novo večino v državnem zboru, da si zagotovi že v naprej srečno rešitev tega vprašanja — v glavnem seveda na dosednji podlagi. To je najbrže tudi glavni povod, da hočejo pri sestavi nove večine reflektirati tudi na propadajočo stranko nemškoliberalno, kajti ravno tej je takorekoč življenski pogoj, da ostane vse pri starem med nami in Ogersko: nam 70% dolžnosti, Madjarom 70% upliva.

Kaj to pomenja, ne treba praviti razsodnim ljudem. To nam pravi, da je pogodba z Ogersko tudi za nas v tem trenutku najvažnejše vprašanje. Nas je in tako utegne tudi naše čitatelje zanimati, kako piše bistrovidni nerednik „Slov. Sveta“ o bližnji bodočnosti s posebnim ozirom na to važno vprašanje. Mi opozarjamo se posebno naše poslance na ta izvajanja, ker treba, da se popolnoma zbristrijo pojmi o stvari, toli važni za nas v gospodarskem in vsled tega tudi političnem pogledu.

Omenjena izvajanja glase:

Še pred dobrim mesecem smo bili na nejasnem, ali in v koliko se spremeni sedanje začasno ministerstvo; potem pa so začeli vedno razločnejše kazati na namero izprememb, in sedaj je gotovo da odstopi grof Kielmansegg ter da zasede njegovo mesto K. Badeni, dosednji galški namestnik, ki po novinarskih zagotovilih zasnuje pod svojim načelništvom do cela novo ministerstvo, in sicer meseca oktobra. Zajedno naštevajo pojedine točke iz programa namerjanega novega ministerstva. Glavna zadača da mu hoče obnovljenje pogodbe z Ogersko, sicer da se doženejo nekateri načrti o kaznih, davkih itd., kakor so se pričeli pod prejšnjimi vladami, specialno pod koalicijsko vlado. Naposled povdarjajo, da Badenijevo ministerstvo hoče stati nad strankami.

Če postane dejstvo vse to, kar razglajajo uplivne novine z vso odločnostjo, potem se slovanskim negospodovalnim narodom ne kaže nikaka ugodna perspektiva; kazalo bi, da hočejo imeti še nadalje vse pri starem, da se nočejo lotiti izvršenja narodne enakopravnosti za vse naroče, da nočejo zaresne preosnove dosežanjih volilnih redov in za vse sloje ugodnih državnogospodarskih preustrojev.

Tisti, ki so poznali grofa Kielmansegga od poprej, menili so, da ostane na čelu tudi definitivnemu ministerstvu, in da ravno on prične prej ali slej odločno in fundamentalno izvrševati narodno enakopravnost.

Sodili so namreč, da sedanjí ministerski predsednik ne pozna samo pomena organizacij v smislu nacionalne avtonomije, temveč da bi imel tudi voljo, da se ista podeli vsem narodom na podstavi narodnostnega člena sedaj veljavne totranske ustave. Ni možno soditi, koliko se izpremeni mišljenje takih državnikov v jednem desetletju, a grof Kielmansegg ni imel še prilike, da bi razkril vso državniško modrost, kakoršno zahtevajo zapletene razmere naše države; zato sodimo rajši ugodniše o njem in obžalujemo, če odstopi poprej, nego se mu je ponudila prilika za občedrjavniško delovanje.

Kar se pa dostaje grofa Badenija, sedanjega galškega namestnika, presojajo novine njegove sposobnosti po dosedanjem delovanju v Galiciji, in tu povdarjajo, da ta državnik zna se posebno volitve voditi tako, da ugaja njegovim nazorom in nameram. Radi tega bode vodil tudi še sedanje deželnozbornske volitve v Galiciji. Po takem bi bil grof Badeni dober, da bi izvrševal tudi državnozbornske volitve ako bi nanesla potreba, da bi nov državni zbor razpravljal obnovljenje pogodbe z Ogersko. Grof Badeni že kot Poljak pritrjuje sedanjemu običnemu političnemu sistemu v naši monarhiji; gledal bi torej, da se tudi državnozbornske volitve izvrše v smislu tega sistema.

Sicer pa so voditelji sedanjega sistema toliko modri, da izprevidijo, da morejo ponoviti pogodbo z Ogersko tudi s pomočjo sestave sedanjega cislitavskega državnega zbora. Ako trdijo novine, da po grofu Badeniju sestavljeno novo ministerstvo hoče stati nad strankami, je to jako verjetno in tudi jako imenovno, zajedno prikupljivo in vabljivo za vse tiste, ki niso vajeni gledati daleč.

Kaj pomenja stati nad strankami v pogledu na pogodbo z Ogersko? V tej pogodbi ste dve glavni točki, politiska in državnogospodarstvena. Politiska zahteva nadaljnje priznanje državnopravnih razmer med Ogersko in totransko polovino; državno-ekonomiška točka pa obseza posebno kvoto v pokrivanje skupnih potreb in stroškov, potem urejenje poplačevanja starih državnih dolgov in vprašanje o avstro-ogerski banki. Za potrjenje sedanjega državnopravnega razmerja med polovinama monarhije so pripravljeni a priori Poljaki in nemški združeni levicariji; z obemi izvestno pritegne tudi skupno raznobarveno česko plemstvo, za tem pa tudi nemški konservativci pod vodstvom Hohenwartovim. Nemški nacionalci imajo pa tak program, da bi prišli sami seboj v navskrižje ko bi se protivili državnopravni strani sedanjega dualizma. Proti poslednjemu se obračajo jedino cislitavski negospodovalni slovanski narodi in sicer v državnopravnem, kakor državnogospodarstvenem pogledu. Ekonomiško točko

poštevajo pač tudi nemški konservativci, se posebno sedanje krščansko-socialistiške barve in pa nemški nacionalci, ali kljub temu bode glasovali za podaljšanje dosedanje pogodbe. Stranke in frakcije negospodovalnih slovanskih narodov, bi morale ostati načelno in dejansko dosledne ter obračati se proti politiki in ekonomski strani dosedanje pogodbe z Ogersko, a tega ne store, ker so te stranke in frakcije nejedine med seboj in se parastiške. Kazali smo uže nato, da slovanski negospodovalni narodi so formalno in dejanski onemogli nasproti poboljšanju pogodbe z Ogersko. Ta onemoglost se je še povečala vsled tega, da so slovaški, romunski in srbski odposlanci na poslednjem kongresu v Budimpešti priznali integriteto ogerske koroze. To je bila le nekaka sila v sili, ali na zunaj vpliva. Kljub vsemu temu ostaje slovanskim strankam in frakcijam še moralni vpliv, ki bi ga imele na znotraj in na zunaj, ko bi postopale jedino v smislu interesov svojih narodov. Moralni vpliv bi bil tako mogočen, da bi odločilni činitelji uže naprej pogajali se s temi strankami in frakcijami, in te bi mogle popolnoma konstitucionalno in parlamentarno postaviti uslovja, vsled katerih bi se le pritrjevali podaljšanju pogodbe z Ogersko. Obnovljenje pogodbe vrši le vsakih 10 let, in je torej le vsako desetletje jedenkrat prilika, izrabi položene interese negospodovalnih narodov a kljub temu vedno v smislu državnopravnih razmer obeh polovin cesarstva in v smislu sedanje totranske ustave.

(Konec pril.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 18. septembra 1895.

Naš cesar dospel je včeraj v Kiszell na Ogersko, kjer se bodo vršile velike vaje konjice. V velikem številu prihitve občinstvo je navdušeno pozdravljalo vladarja. Na večer je bila razsvetljava.

O bodočem ministerstvu. „Fremdenblatt“ in „Neue Freie Presse“ trdit, da se novo ministerstvo konstituirá dne 2. oktobra. Poslanska zbornica se snide potem dne 20. oktobra. Program novi vladi da bode: nova volilna reforma, davčna reforma in pa pogodba z Ogersko, koja poslednjo je smatrati kot neizogibno državno potrebo. Novi kabinet se obrne do vseh z mernih strank, z druge strani se pa obrne, če bode potrebno, s primerno resnostjo proti skrajnim in radikalnim strankam. — Proti tej nakani sami na sebi ne bi imeli česa ugovarjati, ali vedeti bi morali popred, kako si grof Badeni tolmači radikalizem! Radikalizem je res nevaren pri takih razmerah, kakoršne so v Avstriji; vse drugo pa je, ako bi hotel novi ministerski načelnik prištevati k radikalcem

vse one, ki nočejo pripoznati absurdnega načela o „varovanju posestnega stanja“, koji pojmi znači v Avstriji v premnigh slučajih — staro krivico. Vse je torej zavisno od tega, kako kdo razume radikalizem. Lahki n. pr. pravijo, da smo trž. Slovenci strašni narodni nestropeži, ker zahtevamo jedae ljudske šole za nad 1000 otrok, dočim pravijo zakoni, da imamo popolno pravico do take šole. In ker se ne mislimo odpovedati tej „skrajni“ zahtevi, mari prišteje grof Badeni tudi nas k radikalcem? Zato smo zelo radovedni, katero tolmačenje o radikalizmu bode veljalo grofu Badeniju gledé na primorske Slovence! „Radikalizem“ je zgolj fraza, ako se ne opira na dejstva. Za razmerje naše do nove vlade bode torej odločilna okolnost, dali se bode ista držala praznih obrabljenih fraz, ali pa dejstev in faktičnih potreb posamičnih narodnosti.

Nemška levica je izdala izjavo, glasom katere si ta stranka z ozirom na neparlamentariški značaj nove vlade pridržuje popolno nezvisnost v svojem postopanju.

Občinske volitve na Dunaju. Včeraj se je pričela velika volilna borba na Dunaju, ki utegne mogočno uplivati na vse notranje političko položene. Krščanski socialisti so zmagali včeraj v III. razredu na vsej črti — tako sijajno, kakor se morda sami niso nadejali. Od 46 mandatov, ki jih je bilo oddati, priborili so si antisemitje 48, to, je: vse! Poraz liberalcev je — popoln! Propadli so tudi v onih okrajih, kjer se gospodarili dosedaj brezpozgojno: v notranjem mestu, v 2., 11., 13., 14. in 15. okraju. Le v jednem okraju bode se vršila ožja volitev, a še ta med krščanskimi socialisti in nemškimi nacionalci. Vseh volilcev je bilo 54650, glasovalo pa jih je okroglo 45000. Antisemiti so dobili ukupno 32000, liberalci pa le nekaj čez 12000. To je resnični plebiscit. Židovski liberalizem torej — fué!!!

Mi seveda z velikim zadovoljstvom belozimo izid dunajskih volitev v III. razredu, a hočemo svoje misli v posebnem članku še eukrat opravičiti po dovršenih volitvah v I. in II. razredu.

Današnja dunajska poročila pravijo, da so liberalci konsternirani, popolnoma pobiti, vsled groznega poraza, ki so ga doživeli. Verujemo. Kaj bi ne: milijone so imeli na razpolago, obrtnike so podkupovali, skoro vse novinstvo jim je bilo na uslugo in Kielmansegova naredba, je izšla njim v prilog! Vse zastoj! Vzlic pomoči od vseh strani doživeli so svoj — Sedan.

Splah sodijo, da bode nova antisemitska večina znašala med 80 in 90 glasi, kajti celó židovski listi pripoznavajo sami, da liberalci ne dosežejo niti 60 glasov.

nol je Gregorijanec potr. Moja deca. Da! Moje plemo. Ha! ha! ha! Hočem, Mihajle, hočem. Moje plemo? Vidiš-li onile oblak, ki ginjeva na zapadu: to je moje plemo. Hočem! Piši Zagrebčanom. Storim, kakor veliš*.

Malo dnij zatem, t. j. leta 1590. ležal je Stepko v svoji spalnici. Zagrebčani še niso odgovorili. Težka skrb, ljuta bôl prostirala se je na starčevem čelu. On, ta ponosni velikaš, odstavljen časti, brez potomstva, na milost siromašnih meščanov! Spomnil se je minolih časov, — spomnil sina Pavla — spomnil se, joj, Marte. In potisnil je čelo v vzglavje. Ali na jedenkrat, kakor da je strela prodrla v središče zemlje! Židovje je začelo majati se, orožje mu nad glavo zvenketalo. Grom za gromom, strela za strelom. Stepko skočil je bled od groze. V sobo padel je sluga.

„Kaj je?“ vprašal je Stepko dñteči.

(Dalje pril.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

145

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

„Vivat Jakopović!“, rekel je od srca: „Vi ste tega Nemca zrušili, sodec, nihče drugi. Bil sem hud na Vas, ali sedaj vidim, da ste imeli pravo. Dajte mi desnico. Vi ste pravi človek.“

In živo je stisnil Gašo Jakopoviću roko.

Stepku dohajali so, pod stare dni, vse črneji glasi, da ga obsodijo zaradi motenja javnega mira. Te sramote! Obsojen biti! Nikola Želinski, jedini človek, ki se ni bil povsem odbil od njega, pisal mu je: „Ne gubite časa. Periculum in mora. Za glavo gre. Zagrebčani dobijo pravdo; naj se Vaša velemožnost pogodi z Zagrebčani, kajti, kakor sem rekel, zlo je!“

Od jeze raztrgal je Stepko pismo. „Jaz da naj se pogodim s temi cincariji, jaz, Gregorijanec, prej naj strela — oh Bog, ljuto si me ošnil!“

In vse resnobnejši dohajali so glasi.

„Podam se!“ zaškrpal je Gregorijanec; „moram. Ako ne odjenjam, zaplenijo mi vse imetje, moja deca propade. Moram. Oj, rajše bi pil strup!“

In napisal je Zagrebčanom ponudbo za mir. Toda Griški meščani odbili so Stepkovo ponudbo, ker, takó so rekli, jim pogoji niso dovoljni.

Od jeze je planol Stepko. Tega se ni bil nadejal.

„Dobro! ako nečejo oni, nečem niti jaz!“ Toda nekega dne došel je na Medvedgrad Mihajlo Konjski, njegov svak.

„Stepan!“ rekel je. Bil sem v Požunu. Jaz in Želinski zavlačila sva sodišče, kolikor je bilo mogoče. Več se ne more. Prosjačili smo jaz in druga gospôda. Zastoj.

Bil sem pri taverniku. On ne mara niti slišati. Šel sem k sami kraljevi svetlosti, tud Rudolf se mi je nemilo odrezal: „Za gospôda Gregorijanca mi govorite? Mar želite zlorabiti mojo kraljevsko milost? Mar sem po Bogu vladar zato, da ščitim razbojstvo? Poznam jaz Vašega svaka v dušo! Valga me dios!“ on je velik grešnik in težka mu bode sodba. Kraljevska kurija bila je počasna, toda mi se hočemo pobrigati, da hitreje iztira na kraj ta „crimen laesi salvi conductus nostrae majestatis.“ No, nadaljeval je premišliviši se: „Gregorijanec je bil zares vrl junak in branitelj križa. Recite mu zato, gospod Konjski, naj se v vsem pokori mojim vernim Zagrebčanom, drugače joj njemu!“ To, Stepko, to je rekel sam kralj. Zaklinjam te, ne zapiraj se tej opomeni. Spomni se svojega roda, svoje dece. Popusti!“

„Joj meni, sam kralj je rekel!“ odvr-

* Čuvaj me Bog!

** Zločin prekršenja svobodnega spreveda našega veličanstva.

Razumno je ob sebi, da vlada med nasprotniki liberalcev velikansko navdušenje. Za vse one, ki so pazno zasledovali polemiko, v kateri smo, ne po svoji volji, zabrel mi radi krščanskih socialstov, je jako zanimiv članek, kojega prinašajo zadnji došli nam praški „Narodni Listy“, v katerem članku ta gotovo poklicani čuvar českih interesov na Dunaju svetuje dunajskim Čehom, da naj glasujejo za antisemite, ker za sedaj je najvažnejše to, da padejo nemški liberalci.

Tako je glavni česki list pritrdil našim nazorom o boju, ki se bjeje ravno na Dunaju, ter je pri tem navel iste razloge, koje navajamo dosledno tudi mi.

In tako je, rekli bi, o stvari odločila najviša instanca — v našo zadovoljnost.

Občinske volitve v Zagrebu. Dne 17. t. m. je volil I. razred; zmagala je vladna stranka. Včeraj je volil II. razred. O izidu ne znamo še, ali gotovo je, da je tudi v tem razredu zmagala — vlada. To pa ne moti obeh opozicij, da ne bi se veselo prepirali med seboj.

XX. september — v katoliškem smislu. Brnški škof, dr. Bauer, izdal je duhovščini svoje škofje pastirski list, v kojem poziva župnike posamičnih cerkv, da prihodnjo nedeljo darujejo izredno službo božjo, o kateri morejo verniki prositi Boga, da reši sv. Očeta iz rok njegovih sovražnikov.

Nemčija in Rusija. Nemški kancelar Hohenlohe se je povrnil iz Peterburga v Berlin. Od tu poročajo sedaj, da se je kancelarju posrečilo odpraviti razna nesporazumljenja, nastavša med Rusijo in Nemčijo. Zajedno zatrjuje nemški viri, da je car Nikolaj obljubil, da obišče Nemčijo takoj po kronanju v Moskvi.

Kakor rečeno: tako poročajo danes iz Berlina. vladar česar bodi dovoljeno mnenje, da je tudi tu želja porodila misel. Ali naj je tako, ali tako, to pa je gotovo, da Nemčija išče prijateljstva Rusije. Ali ne bi bilo morda dobro, da bi tudi naši diplomatje posnemali vzgled Nemčije — da bi namreč iskali prijateljstva tam, kjer je prijateljstvo največ vredno, ker — najza neseljivejše.

Različne vesti.

„Slab začetek.“ Včerajšnji „Il Mattino“ se hvali na vsa svoja široka usta se svojo novo uvedbo: izlagati hoče najnovejše vesti v sijajno razsvetljenem oknu svojih uredniških prostorov.

Samo to peče in žali tega najčudnejšega med vsemi „konservativci“, da je pričel to „novo službo“ z žalostno vestjo o propadu liberalizma na Dunaju. „Konservativci“ joče na razvalinah liberalizma — pa naj nam še reče kdo, da „konservativno“ mišljenje „Il Mattinovo“ ni čisto kakor zlato!

Žalostno je torej — pravi „Il Mattino“ — da so propadli liberalci, ali dejstva so dejstva — in najvestnejša točnost je sveta dolžnost vsakemu poštenemu listu!

Vestna točnost pri „Mattinu“ — dragi čitatelj, že vidimo, kako se ti usiljuje maliciozen nasmeš na tvoje ustnice.

XX. settembre — „pfu!“ Knjižarna Treves v Milanu izdala in založila je povodom „narodnega praznika“ italijanskega slavnostno številko, ki je izšla pod naslovom „XX Settembre“. Seveda so Lahi v Italiji priposlali dokaj teh slavnostnih števil bratcem v Trstu, da se tudi oni divijo „narodnemu prazniku“. Toda vso kopico teh prelepih „XX Settembre“ zaplenilo je tukajšnje c. kr. državno pravdnistvo z neusmiljeno roko. Žalostna usoda!

No, minolega ponedeljka, t. j. oni večer, ko je imela biti glasovita seja mestnega sveta v proslavo „narodnega praznika“ videli smo na svoje oči, da je bil vrt „vsikdar patrijotičke ginnastice“ „sijajno“ razsvetljen — menda v oškodnino za v vodo padšo demonstracijo v mestni palači in pa za zaplenjeni „XX settembre“? Vidi se, da si gospoda znajo pomagati!

Kdo demonstruje? Pišejo nam: Jeze in zalosti tresoč roko sporočiti mi je zopet o vzgledu, kako se godi Hrvatoma in Slovencem v Istri:

V petek dne 13. t. m. sem potoval na parniku ob obali Istre. Pripluli smo v Poreč. Tu je izstopil neki meni nepoznani gospod.

Tega gospoda je pozdravilo ljudstvo prav po — pobalinsko. Množica ga je obkolila tako, da je nesrečnež komaj mogel naprej. In spremljali so ga do doma: žvižganjem, nesposodnim vriskanjem in psovanjem! Vprašate me morda: Ali ni bilo nobenega strazarja blizu, da bi bil razgalil tisto divjačino? Ni ga bilo. V „glavnem“ mestu dežele istrske ni nikogar, ki bi skrbel za javni mir in red, in naj je tudi življenje v nevarnosti. Pač, jeden redar je bil na bregu, ali ta je mirno stražil — parnik.

Prav radoveden sem bil, kdo je omenjeni gospod. Stopil sem torej s parobroda na kopno, da kaj poizvem o vzroku oni grdi demonstracije. Po nesreči sem naletel na nekega srditega Lahona. Le-ta mi je povedal se zlobnim smehom, da je dotičnik glavar hrvatske stranke, ter je še pristavil pomembno, da denašnja demonstracija je bila le neznatna v primeri z drugimi.

Ali je mogoče to v naši državi? Kje je italijanska omika? Pctem pravijo, da so v Afriki divjaki. Ne, kdor hoče videti takih, pohiti naj le v „glavno“ mesto Istre.

Pohvaliti moram blagega rodoljuba, ki se tako junaško brani proti divjim sovražnikom — za domovino in za brate svoje. Bog mu še bolj okrepi to junaštvo in to gorečnost, da nam ne opeša v trdem boju.

Otroški vrti podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti. Vpisovanje otrok v otroških vrtcih na Belvederju in v Rojanu začelo se je minoli ponedeljek dne 16. t. m. ter se otroci vanje še vedno vsprejemajo. Materam, katere žele svoje otroke vpisati v gornja vrta, priporočamo, da iste pripeljejo do konca tek. meseca v prostore šolskih vrtcev ter s seboj prinesejo krstni list in spričevalo cepljenja kozic. Otroški vrtec na Greti odpre se pozneje; čas se pravočasno naznani. Ker so gornji vrtci za našo narodnost v okolici velike važnosti, priporočamo slovenskim starišem, da se ne puste omamiti po raznih obetih laških agitatorjev. Sad, ki ga dosežejo njih otroci v slovenskih vrtcih, namreč krščansko in narodno vzgojo, poplača v veliki meri njihovo skrb.

Važno društvo za duhovščino. Kakor nam javljajo, osnovalo se je na Dunaju rentno (penzijsko) društvo za katoliško duhovščino Avstrije. To društvo je zasnovano na povsem moderni zavarovalno-tehniški podlagi; ministertvo je že potrdilo dotična pravila. Vse pobljže je izvedeti pri društvenem uradu na Dunaju: „Emeriten-Verein des kath. Clerus, Wien, XIII/1, Hietzing, Pfarrhof“.

Iz Sežane nam pišejo: Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo v pušici pri g. Polleyu 3 gl. 57 nvč., na čemer gre hvala gospici Mariji Grbec. Priporočamo se jej i nadalje.

Slov. ferijalno društvo „Slava“ je pri svojem zadnjem obnem zboru sestavilo za upravo leto 1895/96 sledeči odbor: predsednik: g. Ravnikar Vladimir pravnik, podpredsednik: g. Ormersa Josip, tehnik, tajnik: g. Kersnik Janko, tehnik, blagajnik: g. Reiser Josip, modroslovec. Odborniki: gg. Rant Vekoslav, pravnik, Šabec Francišek, zdravoslovec, Gruntar Rudolf, pravnik; preglednikom sta izvoljena: gg. Maselj Ivan, modroslovec in Sušnik Viktor, pravnik; predsednikom društvenega razsodišča so izvoljeni: gg. Ravnikar Vladimir, pravnik, Oražen Ivan, zdravoslovec in Kokalj Vekoslav pravnik.

Kontrolno zborovanje obranstva bode letos v vojašnici na Rocolu v sledečem redu: Dne 25. oktobra morajo se prijaviti vsi oni domobranci, službujoči pri 5. domobranskem polku, katerih priimek pričena s početnicami A—G; dne 26. okt. oni od H—O, dne 27. okt. oni od P—Š in dne 28. oktobra oni od T—Ž. Dne 29. oktobra morajo se prijaviti vsi oni v Trstu bivaajoči domobranci, ki so bili dovršili svojo dejansko službo pri specijelnih oddelkih vojske, kakor: pri topništvu, konjištvu, trenu, saniteti itd. in konečno dne 30. in 31. okt. vsi drugi domobranci, ki ne pripadajo 5. domobranskemu polku.

Dodatno kontrolno zborovanje bode brez razlike za vse domobrante, ki niso došli k glavnemu zborovanju, dne 20. novembra t. l.

Poziv. Minolo nedeljo izgubil je nek siromak med vožnjo iz Gorice v Trst v vagonu verižice svoje žepne ure ter pozabil v istem vagonu ogrinjačo. Kdor je našel te predmete, naj jih blagovoli oddati pri našem uredništvu.

Poskušen samomor. 21letni trgovski pomočnik Ivan Levičar, stanujoči v ulici Giuliana št. 4, hotel se je predvčerajšnjem končati življenje s tem, da je izpil kozarec raztopljenih žeplenkinih glav. Zdravnik z zdravniške postaje izpral je mladeniču želodec ter odklonil vso nevarnost. Vzrok poskušene samomoru: nesrečna ljubezen.

Tkalnica pri Devinu. Družba obrtnikov kupila je zgradbo ob Timavi poleg Sv. Ivana Devinskega, v kateri je bil nekaj mlin. Novi lastniki namerujejo urediti v tej zgradbi tkalnico za volno.

Zidovje pogorelo tovarno Modiano, kolikor se ga ni še porušilo vsled požara, pričeli so podirati včeraj. Baš v teh orjaških, 5 nadstropij visokih razvalinah, bila je stalno preteča nevarnost. Bilo je pač pravo čudo, da je to zidovje še ostalo po konci, da-si le deloma.

Redek lov. Čolnar Angelo Benedetti „ujel“ je predvčerajšnjem blizo pomorskega obrežja Mandracchio posodo, v kateri je bilo 220 komadov prastarega grškega bakrenega denarja. Benedetti izročil je svoj „plen“ pri policijskem ravnatelstvu. Pravijo, da je bilo predvčerajšnjem ves dan na obrežju Mandracchio vse polno rodovednežev, ki so zijali v morje, pričakovaje menda, da se jim prikaže lonce cekinov. A ni bilo nič.

Sodni uradnik — požigalec. Iz Ljova poročajo: Te dni je bil ožen v sodnijskem poslopu v mestecu Kuty v vzhodni Galiciji. Požar je uničil velik del sodnijskih spisov. Takoj s početka bilo je jasno, da je zlobna roka zanetila ogenj. Preiskava pa je s svojimi poizvedbami presenčila vse. Vsled naloga okrožnega sodišča v Kolomeji došla je namreč v Kuty preiskovalna komisija, ki je dala zapreti pristava Ivana Ostermanna, kajti opravičen je sum, da je on zanetil ogenj. Ostermanna odpravili so pod oboroženim spremstvom v preiskovalni zapor. Preiskava je baje dognala, da je nesrečni pristav zaradi tega zanetil ogenj v sodišču, da bi plamen uničil spise neke disciplinarne, proti njemu vršene se preiskave. Razven Ostermanna zapri so tudi dva sodna pisarja. Zaprti nepremišljeni pristav je sin bivšega okrajnega glavarja v Stanislawu.

Masno službo, toda nevarno, ima kemik v tovarni razstreljivih tvarin poleg mesta New-Haven, v državi Connecticut, severna Amerika. Ta mož ima mešati razne snovi, iz katerih je sestavljeno razstreljivo. Služba ni naporna in vendar dobiva ta človek 30 dolarjev (65 gl.) na dan! Toda pomisliti je treba, da kljub svoji masni plači utegne sleherni trenotek zleteti razkosan po vseh kotih delavnice. Odkar obstoji dotična tovarna, to je blizu 12 let, končali so vsi predniki tega kemika na strahovit način. Jedenindvajset razkosalo jih je vneve se razstreljivo. In vendar se je ponudilo 39 mož, ko je bila ta služba sledujoč izpraznjena! To je dokaz, da je marsikomu denar nad vse!

Dohodki evropskih vladarjev. Londonski „Society“ je izračunal, koliko dohodkov imajo nekateri evropski vladarji. Po tem računu ima na dan: ruski car 120.000, turški sultan 80.000, naš cesar 50.000, italijanski kralj 32.000, angleška kraljica 32.000, nemški cesar 40.000 in belgijski kralj 8000 mark. — Predsedniku francoske republike pride 3.000 in predsedniku zjedinjenih držav severo-ameriških 700 mark na dan.

Škoda! Francoski zdravnik dr. Vincent objavil je te dni v strokovnem listu „Revue Scientifique“ članek, v katerem govori o „mikrobih“ na kovanem denarju in o velikih nevarnostih, katerim se izpostavlja sleherni, ki se dotika kovanega denarja. Ta učenjak pravi, da so ga mnogoletna izkušnja dovedle do prepričanja, da se prisadi, jetika in še mnogo drugih hudih bolezni širi najraje „iz roke v roko“, to je po denarju. Le pri zlatem denarju je nevarnost neznatna, zato je priporočla vrli in človekoljubni dr. Vincent, da naj si sleherni preskrbi kolikor mogoče zlatov — namesto bakra! Le škoda, da so cekini takó redki, da jih — posebno slovenski časniki — zelo, zelo redko kedaj vidi in to le v izložbenih oknih menjačev. Moramo se torej udati nemili usodi, in pričakovati sušice, kadar nam častiti naši naročniki ne pošiljajo — niti brakra!

Policijsko. Prodajalki sadja udovi Urši Ivančič ukradel je neznan tat iz nje prodajalnice v odsotnosti lastnice razno zlatanino in denarja, vsega vredno 35 gl. — V klet.

ki je na dvorišču hiše št. 1 ulice del Sale, ulomili so po noči na včeraj neznani tatovi ter ukradi 257 litrov vina, vrednega 110 gl. — 25letno Marijo Fonda iz Vidma na Laškem so zaprli, ker se je klatarila po Trstu, dsi je bila že izgnana od tu. — Baš takó 13letnega Ivana Fiorita, tudi iz Vidma, ki je brez posla, brez novcev in stanovanja taval po Trstu.

Koledar. Danes (19.): Januvarij, škof, mučenec. — Konstancija mučenica. — Jutri (20.): † Kvatre. Evstahij, mučenec. — Mlaj — Solnce izide ob 5. uri 47 min., zatoni ob 6. ure 1 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri jutraj 17 stop., ob 2 pop. 21 stop. C.

Najnovejše vesti.

Podgrad 18. Konstituiranje dovršeno. Jenko soglasno velikim navdušenjem izvoljen županom. Na starem gradu pokajo topiči, po hišah vihrajo slovenske trobojnice. Praznično veselje povsod. Prodanci zginili. Nije Podgrad talijanski.

Ljov 18. Nadvojvoda Leopold Salvator je dospel včeraj tu sem na štiritedensko bivanje.

Bordeaux 17. Mednarodni shod časnika-rov se je zaključil danes. Neki italijanski odposlanec je predlagal, da se osnuje penzijska blagajna v vseh deželah. Dunajski časniki Singer je predlagal, da se prihodnji shod snide v Budimpešti, kateri predlog je bil vsprejet brez debate. Na tem sklepu se je zahvalil časniki Rakoczy.

Trgovinske brzojavke.
Buenos Aires. Pénica za spomlad 6,79 6,81
Pénica za jesen 1,96 6,28 4, 6,30 Oves za jesen 6,90—6,92 Rž za jesen 4,94 4,66 Koruza za sept.-oktober 5,40—5,42 maj-juni 1896 5,55—5,56
Pénica nova od 75 kil. f. 6,25—6,35 od 79 kil. f. 6,30—6,40 od 80 kil. f. 6,35—6,50 od 81 kil. f. 6,45 6,65, od 82 kil. for. 6,55—6,65 od 80-ječmen 6,70—7,00; prosa 6—6,60 ržnova 5,40—5,50.
Pénica: Ponudbe in povpraševanje srednje. Prodaja 20000 met. st. 2/1, nvč. dražje Vreme sprejemljivo.

Praga. Neratificirani sladkor za avgust f. 12,80 nova letina 13 25, brez carine.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev procej f. 2850. Con- casé 29,25 — Cetrorni 30 — — V glavah (sodih) 30 25 — —

Ljov. Kava Santos good average september 92. — za januar 89. —, mlačno.

Hamburg Santos good average za september 73 75 december 72 25 mare 70 50 mirno.

Dunajska borza 17. septembra 1895

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100 45	100 75
„ „ „ v srebru	100 90	100 05
Avstrijska renta v zlatu	121 95	121 05
„ „ „ v krunah	100 90	101 05
Kreditne škeje	401 25	403 25
London 10 Let.	120 25	120 40
Napoleoni	9 54 1/2	9 56
20 mark	11 77	11 78
100 italj. lir	45 35	45 50

Sprejme se

v trgovino s tkalnimi dežek, ki ima za to veselje in je zm. z. n. italijanskega in slovenskega jezika. Več se poziva pri uvedništvu našega list.

Razglas.

Pri občinskem glavarstvu v Materiji v Istri nastopiti je takoj mesto pisarja. Dotičnik mora biti zmožen slovensčine in če mogoče tudi nemščine. Prečnost imajo samci, kateri so v enakem poslu v Istri že službovali. Ponudbe naj se pošljejo Občinskemu glavarstvu v Materiji.

Poštni opravitelj

(Ekspektor)

zmožen slovenskega, nemškega italijanskega jezika želi nastopiti kako mesto kot opravitelj. Oglasi uredništvu lista.

Josip Pizzarello

mehanič

izvršuje vsakršne popravne šivalnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene šivalne stroje in dvokolesa.

Via Madonna del mare št. 4, uhod via Fontanone, vatrie št. 12.

Spretnega

solicitatorja

sprejme dr. Matej Pretner, advokat v Trstu, s 1. oktobrom 1895 pod ugodnimi pogoji.